

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia 2012 r.

w sprawie specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej

Na podstawie art. 122 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) minimum programowe specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej, zwanej dalej „specjalizacją”;
- 2) podmioty uprawnione do prowadzenia specjalizacji i wymagania ich dotyczące;
- 3) tryb nadawania tym podmiotom uprawnień do prowadzenia specjalizacji;
- 4) tryb uzyskiwania specjalizacji.

§ 2. Dla specjalizacji ustala się minimum programowe zawierające następujące bloki tematyczne oraz liczbę godzin przeznaczonych na realizację każdego z tych bloków tematycznych:

- 1) współczesne kierunki rozwoju polityki społecznej w ujęciu globalnym, europejskim i lokalnym – 20 godzin;
- 2) elementy organizacji i zarządzania w pomocy społecznej – 90 godzin, w tym nie mniej niż 7 godzin przypadających na każdy z bloków tematycznych:
 - a) kadra menedżerska w pomocy społecznej, w tym umiejętność organizacji pracy własnej, zarządzania czasem, rozwiązywania problemów, przywództwo,
 - b) zarządzanie zasobami ludzkimi,
 - c) zarządzanie międzyorganizacyjne na poziomie lokalnym, z uwzględnieniem podmiotów niepublicznych w pomocy społecznej,

- d) kierowanie i zarządzanie superwizyjne,
 - e) zarządzanie finansami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w tym planowanie finansowe, realizacja planu finansowego, kontrola realizacji planów finansowych,
 - f) systemy zarządzania jakością w instytucjach pomocy społecznej,
 - g) kontrola zarządcza;
- 3) elementy etyki – 10 godzin;
 - 4) zadania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej gminy, powiatu i województwa – 20 godzin;
 - 5) ewaluacja działań, metody i techniki badań wykorzystywanych w pomocy społecznej – 20 godzin;
 - 6) wybrane zagadnienia prawne, ze szczególnym uwzględnieniem prawa administracyjnego, prawa pracy, prawa zamówień publicznych, prawa rodzinnego i prawa dotyczącego ochrony danych osobowych – 30 godzin;
 - 7) wybrane zagadnienia z zakresu przepisów dotyczących pomocy społecznej i zabezpieczenia społecznego – 15 godzin;
 - 8) publiczne relacje, reklama społeczna i promocja działań w pomocy społecznej – public relations (PR) – 20 godzin;
 - 9) mediacje i negocjacje w pomocy społecznej – 10 godzin;
 - 10) stres i wypalenie zawodowe – 10 godzin;
 - 11) konsultacje dotyczące pracy dyplomowej wymaganej do uzyskania specjalizacji – 10 godzin;
 - 12) wizyty studyjne – hospitacje instytucji działających w obszarze pomocy społecznej – 10 godzin.

§ 3. Specjalizację mogą prowadzić:

- 1) uczelnie działające na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 i 742);
- 2) kolegia pracowników służb społecznych, działające na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.³⁾);

- 3) placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego oraz ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, działające na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
 - 4) instytuty badawcze, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654 i Nr 185, poz. 1092)
- posiadające minimum dwuletnie doświadczenie w prowadzeniu kształcenia lub doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej, które uzyskały zgodę ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego na prowadzenie specjalizacji, zwane dalej „podmiotami uprawnionymi”.

§ 4. 1. Podmiot ubiegający się o nadanie uprawnień do prowadzenia specjalizacji składa do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego wnioski o nadanie uprawnień.

2. Wniosek o nadanie uprawnień zawiera:

- 1) nazwę i adres podmiotu ubiegającego się o nadanie uprawnień do prowadzenia specjalizacji;
- 2) informację o dotychczasowej działalności podmiotu w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego kadry pomocy społecznej.

3. Do wniosku o nadanie uprawnień dołącza się szczegółowy program szkolenia zawierający minimum programowe, o którym mowa w § 2, określający cele dydaktyczne, szczegółową tematykę, czas i metody dydaktyczne realizacji poszczególnych tematów, zalecaną literaturę, a także listę wykładowców z określeniem ich kwalifikacji.

4. Wykładowcy, o których mowa w ust. 3, powinni przedstawić dokumenty potwierdzające: posiadanie wykształcenia wyższego oraz co najmniej trzyletniego stażu zawodowego w kształceniu lub doskonaleniu zawodowym kadr pomocy społecznej lub w instytucjach i podmiotach działających w obszarze pomocy społecznej.

5. Po zaakceptowaniu dokumentów, o których mowa w ust. 1-4, podmiot ubiegający się o nadanie uprawnień otrzymuje zgodę ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego na prowadzenie specjalizacji.

6. Podmioty, których dokumenty wymienione w ust. 1-4 nie zostały zaakceptowane, mogą ponownie występować z wnioskiem o nadanie uprawnień do prowadzenia specjalizacji, dołączając do niego poprawione dokumenty.

§ 5. 1. Podmioty uprawnione są obowiązane posiadać dokumentację związaną z prowadzeniem specjalizacji, zawierającą dane osobowe niezbędne dla celów specjalizacji, w tym:

- 1) program szkolenia;
- 2) dzienniki zajęć;
- 3) rejestr wydanych dyplomów, zawierający: numer w rejestrze, numer dyplomu, datę odbioru dyplomu, imię i nazwisko osoby, której został wydany dyplom, oraz jej podpis;
- 4) dokumentację uczestników specjalizacji, w skład której wchodzi: podania o przyjęcie na specjalizację, kopie dokumentów potwierdzających tożsamość uczestników specjalizacji, protokoły egzaminacyjne wraz z pisemnymi ocenami prac dyplomowych;
- 5) dokumentację wykładowców specjalizacji, w skład której wchodzi dokumenty, o których mowa w § 4 ust. 4.

2. Dokumentację, o której mowa w ust. 1 pkt 3 – 5, przechowuje się przez okres 5 lat. Po upływie tego okresu dokumentację przekazuje się do właściwego archiwum zakładowego.

§ 6. Osoba ubiegająca się o uzyskanie specjalizacji powinna:

- 1) odbyć szkolenie zawierające minimum programowe, o którym mowa w § 2;
- 2) napisać pracę dyplomową;
- 3) uzyskać pozytywną pisemną ocenę pracy dyplomowej dokonaną przez wykładowcę prowadzącego konsultacje dotyczące pracy dyplomowej;
- 4) złożyć z wynikiem pozytywnym egzamin końcowy przed komisją egzaminacyjną do spraw specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej, zwaną dalej „komisją”.

§ 7. 1. Komisję, o której mowa w § 6 pkt 4, powołuje podmiot uprawniony.

2. W skład komisji wchodzi wskazani przez podmiot uprawniony:

- 1) przewodniczący komisji reprezentujący podmiot uprawniony;
- 2) co najmniej trzech członkowie komisji, wybrani spośród teoretyków i praktyków pracy socjalnej lub pomocy społecznej, posiadający co najmniej wykształcenie magisterskie oraz co najmniej pięcioletni staż zawodowy w kształceniu lub doskonaleniu zawodowym kadr pomocy społecznej lub w instytucjach i podmiotach działających w obszarze pomocy społecznej.

3. Komisja wyznacza termin egzaminu końcowego w okresie nie dłuższym niż 30 dni od dnia zakończenia szkolenia, o którym mowa w § 6 pkt 1, oraz sprawuje nadzór nad jego właściwym przygotowaniem i przebiegiem.

§ 8. 1. Egzamin końcowy ma formę ustną i składa się z dwóch części.

2. Część pierwsza egzaminu końcowego polega na sprawdzeniu wiedzy z zagadnień objętych zakresem minimum programowego, o którym mowa w § 2.

3. Część druga egzaminu polega na obronie pracy dyplomowej.

4. Podczas obrony pracy dyplomowej osoba ubiegająca się o uzyskanie specjalizacji przedstawia główne założenia pracy dyplomowej, a następnie komisja zarządza odczytanie oceny pracy dyplomowej, o której mowa w § 6 pkt 3, i otwiera dyskusję.

5. Po zakończeniu egzaminu komisja podejmuje decyzję w sprawie nadania specjalizacji.

§ 9. 1. Osobie ubiegającej się o uzyskanie specjalizacji, co do której komisja podjęła pozytywną decyzję w sprawie nadania specjalizacji, wydaje się dyplom uzyskania specjalizacji.

2. Dyplom uzyskania specjalizacji zawiera:

- 1) imię, nazwisko oraz datę i miejsce urodzenia osoby;
- 2) wykaz bloków tematycznych, objętych minimum programowym, o którym mowa w § 2, oraz liczbę godzin ich realizacji;
- 3) numer i datę decyzji komisji o uzyskaniu specjalizacji;
- 4) numer dyplomu;
- 5) podpisy przewodniczącego i członków komisji;
- 6) pieczęć urzędową podmiotu uprawnionego do prowadzenia specjalizacji.

§ 10. 1. Osobie ubiegającej się o uzyskanie specjalizacji, co do której komisja podjęła negatywną decyzję w sprawie nadania specjalizacji, przysługuje prawo przystąpienia do egzaminu poprawkowego w terminie wyznaczonym przez komisję, nie dłuższym niż 90 dni od dnia zakończenia szkolenia, o którym mowa w § 6 pkt 1.

2. Do egzaminu poprawkowego mają zastosowanie odpowiednio przepisy § 8.

3. Osoba ubiegająca się o uzyskanie specjalizacji może przystąpić do egzaminu poprawkowego jeden raz.

§ 11. 1. W przypadku utraty oryginału dyplomu uzyskania specjalizacji, zainteresowana osoba może wystąpić do podmiotu uprawnionego, który wydał dyplom, z pisemnym wnioskiem o wydanie duplikatu dyplomu.

2. Podmiot uprawniony sporządza duplikat dyplomu na podstawie dokumentacji, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 3 - 4.

3. Na pierwszej stronie duplikatu dyplomu u góry należy umieścić wyraz „duplikat”, a na końcu dokumentu wyrazy „oryginał podpisali” i wymienić nazwiska osób, które podpisały oryginał dyplomu, lub stwierdzić nieczytelność podpisów oraz zamieścić datę wydania duplikatu i opatrzyć go pieczęcią urzędową podmiotu uprawnionego.

4. Duplikat ma moc oryginału.

5. Jeżeli brak jest dokumentacji, o której mowa w ust. 2, lub dokumentacja jest niewystarczająca do wystawienia duplikatu dyplomu podmiot uprawniony wydaje zaświadczenie o braku możliwości wydania duplikatu. W takim przypadku odtworzenie oryginału dyplomu może nastąpić na podstawie przepisów o odtworzeniu dyplomów i świadectw o ukończeniu nauki w drodze postępowania sądowego.

§ 12. Zaświadczenia o ukończeniu specjalizacji wydane przez Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego lub Centrum Rozwoju Służb Społecznych przed dniem 29 marca 1997 r. traktowane są na równi z dyplomem, o którym mowa w § 9 ust. 1.

§ 13. 1. Osoby, które uzyskały specjalizację przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, zachowują ją.

2. Osoby, które kontynuowały specjalizację w dniu wejścia w życie rozporządzenia, mogą uzyskać specjalizację na warunkach określonych w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2004 r. w sprawie specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej (Dz. U. Nr 219, poz. 2224), jednak w terminie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 14. 1. Zgody na prowadzenie specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej udzielone podmiotom uprawnionym przed dniem wejścia w życie rozporządzenia tracą moc z dniem wejścia w życie rozporządzenia, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku podmiotów uprawnionych, które rozpoczęły specjalizację przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, zgody na prowadzenie specjalizacji udzielone tym podmiotom przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zachowują ważność do czasu jej

zakończenia, jednak nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2012 r.⁴⁾

MINISTER

PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej - zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 248, poz. 1485).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706 i Nr 221, poz. 1738, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz. 842 i Nr 217, poz. 1427, z 2011 r. Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622 i Nr 149, poz. 887 oraz z 2012 r. poz. 579.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206.

⁴⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2004 r. w sprawie specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej (Dz. U. Nr 219, poz. 2224), które na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 81, poz. 440), utraciło moc z dniem 1 października 2012 r.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie zastępuje obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2004 r. w sprawie specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej (Dz. U. Nr 219, poz. 2224).

Projekt rozporządzenia wprowadza nowy wykaz bloków tematycznych, zmienia krąg podmiotów uprawnionych do prowadzenia specjalizacji oraz nakłada na nie dodatkowy obowiązek dotyczący prowadzenia dokumentacji uczestników szkolenia i wykładowców. Natomiast tryb nadawania uprawnień do prowadzenia szkoleń z zakresu specjalizacji z organizacji pomocy społecznej oraz tryb uzyskiwania specjalizacji, w związku z tym, iż dotychczas nie budził zastrzeżeń ulega niewielkiej modyfikacji w stosunku do rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2004 r. w sprawie specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Zmiana modułów specjalizacji jest spowodowana koniecznością dostosowania tematyki i formy szkolenia do zmian, jakie nastąpiły w obszarze pomocy społecznej. W obecnym brzmieniu projektu rozporządzenia szkolenie z zakresu specjalizacji z organizacji pomocy społecznej obejmuje następujące główne bloki tematyczne: elementy etyki, współczesne kierunki rozwoju polityki społecznej w ujęciu globalnym, europejskim i lokalnym, elementy organizacji i zarządzania w pomocy społecznej, niepubliczne podmioty w pomocy społecznej, zadania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, ewaluację działań, metody i techniki badań wykorzystywanych w pomocy społecznej, wybrane zagadnienia prawne, ze szczególnym uwzględnieniem prawa administracyjnego, prawa pracy, prawa zamówień publicznych, prawa rodzinnego i prawa dotyczącego ochrony danych osobowych, wybrane zagadnienia z zakresu prawa pomocy społecznej i zabezpieczenia społecznego, publiczne relacje, reklama społeczna i promocja działań w pomocy społecznej – public relations (PR) oraz reklama społeczna, mediacje i negocjacje w pomocy społecznej, stres i wypalenie zawodowe, konsultacje pracy dyplomowej oraz wizyty studyjne - w łącznym wymiarze 265 godzin dydaktycznych. Zmiana minimum programowego dokonana została w celu umożliwienia zdobycia nowych wiadomości i umiejętności osobom ubiegającym się o pełnienie stanowisk kierowniczych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, stosownie do zmian jakie zaszły w polityce społecznej w ostatnich latach, i które mają przełożenie na zarządzanie jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej.

Natomiast w związku ze zmianą art. 122 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.), wprowadzoną ustawą z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 81, poz. 440), która będzie obowiązywać od dnia 1 października 2012 r., istnieje konieczność dokonania zmiany w wykazie podmiotów uprawnionych do prowadzenia specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

W celu doprecyzowania obowiązków podmiotu prowadzącego specjalizację został dodany przepis nakładający na niego obowiązek prowadzenia dokumentacji uczestników szkolenia i wykładowców.

W przepisach projektu rozporządzenia przewiduje się prawo uzyskania specjalizacji na warunkach określonych w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2004 r. w sprawie specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej przez osoby, które kontynuowały specjalizację w dniu wejścia w życie projektowanego rozporządzenia, jednak w terminie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie omawianego projektu. Pod pojęciem „osób kontynuujących specjalizację” rozumie się te osoby, które były w trakcie specjalizacji, czyli były w trakcie szkolenia, ukończyły szkolenie ale nie napisały jeszcze pracy dyplomowej lub ukończyły szkolenie, napisały pracę ale nie zdały egzaminu – nie

spełniły wszystkich warunków koniecznych do uzyskania specjalizacji. Zapisy projektu mają na celu umożliwienie tym osobom zdobycie specjalizacji na warunkach, jakie obowiązywały w momencie rozpoczęcia specjalizacji.

Konsekwencją tego jest analogiczne przedłużenie ważności zgód na prowadzenie specjalizacji podmiotom uprawnionym, w których specjalizację kontynuują jeszcze uczestnicy specjalizacji. Natomiast te podmioty, w których nie jest prowadzona w chwili wejścia w życie rozporządzenia specjalizacja stracą uprawnienia z dniem wejścia w życie rozporządzenia. Zachowane w mocy pozostaną uprawnienia osób, które w latach ubiegłych zdobyły specjalizację w Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego lub w Centrum Rozwoju Służb Społecznych, jak również tych osób, które uzyskały specjalizację na podstawie dotychczasowych przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania projektem w trybie tej ustawy.

Projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Ocena skutków regulacji:

1. Podmioty, których dotyczy proponowana regulacja

Regulacje zawarte w projekcie rozporządzenia dotyczyć będą podmiotów prowadzących szkolenia z zakresu specjalizacji z organizacji pomocy społecznej oraz osób ubiegających się o jej uzyskanie. Zgodnie z przepisami projektu rozporządzenia o uzyskanie zgody Ministra Pracy i Polityki Społecznej na prowadzenie specjalizacji mogą ubiegać się jednostki takie jak: uczelnie, kolegia pracowników służb społecznych, placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego oraz ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, instytuty badawcze – które posiadają minimum dwuletnie doświadczenie w prowadzeniu kształcenia lub doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej. Wszystkie w/w podmioty, które spełnią warunki określone w rozporządzeniu będą mogły zdobyć uprawnienia do prowadzenia specjalizacji. Na etapie projektowania rozporządzenia nie ma możliwości podania konkretnej liczby podmiotów, które będą aplikowały o uzyskanie zgody – jest to uzależnione od inicjatywy konkretnej placówki. Celem ustawodawcy jest umożliwienie jak najszerszej grupie podmiotów realizację szkolenia (kierując się tą przesłanką umożliwiono nowym podmiotom - placówkom kształcenia ustawicznego, placówkom kształcenia praktycznego oraz ośrodkom dokształcania i doskonalenia zawodowego aplikowanie o zgodę na szkolenie), niemniej jednak z uwagi na specyfikę szkolenia i z dbałości o wysoki standard kształcenia kadry kierowniczej pomocy społecznej – co potem przekłada się na zarządzanie jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, Minister Pracy i Polityki Społecznej wytypował te rodzaje podmiotów, które dotychczas prowadziły szkolenia lub studia podyplomowe z tego zakresu i mają doświadczenie w kształceniu kadr pomocy społecznej (są to kolegia pracowników służb społecznych, instytuty badawcze, uczelnie i placówki kształcenia praktycznego oraz ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, które często powstają poprzez przejęcie kolegiów pracowników służb społecznych lub połączenie się kilku typów szkół lub placówek). Wybór tych podmiotów ma na celu realizację szkoleń na wysokim poziomie, w oparciu o dotychczasowe doświadczenie w kształceniu kadr pomocy społecznej. Wszystkie w/w typy instytucji mają umocowanie w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie

wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 i 742), ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) lub ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654 i Nr 185, poz. 1092) i podlegają resortowi nauki i szkolnictwa wyższego lub resortowi edukacji, co czyni te jednostki stabilnymi i wiarygodnymi. Ma to ogromne znaczenie, gdyż specjalizacja kończy się wydaniem dyplomu, który jest jednym z podstawowych warunków do ubiegania się o stanowisko kierownicze w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej.

W odniesieniu do obecnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2004 r. w sprawie specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej projektowane rozporządzenia rozszerza minimum programowe o takie zagadnienia jak: ewaluacja działań, metody i techniki badań wykorzystywanych w pomocy społecznej, wybrane zagadnienia z zakresu prawa zamówień publicznych i prawa dotyczącego ochrony danych osobowych, publiczne relacje, reklama społeczna i promocja działań w pomocy społecznej – public relations (PR), mediacje i negocjacje w pomocy społecznej, stres i wypalenie zawodowe, konsultacje dotyczące pracy dyplomowej, wizyty studyjne – hospitacje instytucji działających w obszarze pomocy społecznej oraz precyzuje tematykę ujętą w ramach modułu elementy organizacji i zarządzania w pomocy społecznej. Powyższe zmiany zostały wprowadzone do przepisów projektu rozporządzenia celem dostosowania tematyki szkoleń z zakresu specjalizacji pomocy społecznej do realiów w jakich obecnie muszą funkcjonować jednostki organizacyjne pomocy społecznej i podwyższenia kompetencji osób nimi zarządzających. W celu doprecyzowania obowiązków podmiotu prowadzącego specjalizację, w projekcie został dodany przepis nakładający na podmiot obowiązek prowadzenia dokumentacji uczestników specjalizacji i wykładowców. Przed przystąpieniem do szkolenia uczestnicy specjalizacji powinni złożyć podanie o przyjęcie na specjalizację oraz przedstawić dokument potwierdzający tożsamość danej osoby. Wobec tego w dokumentacji uczestników szkolenia powinny być przechowywane w/w dokumenty lub ich uwierzytelnione kopie oraz protokoły egzaminacyjne wraz z opinią pracy dyplomowej. Specjalizacja kończy się wydaniem dyplomu, który jest jednym z podstawowych warunków do ubiegania się o stanowisko kierownicze w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, dlatego też podmioty prowadzące specjalizację powinny mieć rejestr wydanych dyplomów, co nakłada na podmiot prowadzący specjalizację konieczność zarchiwizowania odpowiednich dokumentów, tak by po kilku latach możliwe było odtworzenie dokumentu. W dokumentacji wykładowców powinny znaleźć się dokumenty potwierdzające ich kwalifikacje umożliwiające prowadzenie zajęć na specjalizacji. Konieczność prowadzenia tej dokumentacji, nie spowoduje dodatkowego obciążenia podmiotów prowadzących specjalizację, gdyż dotychczas podmioty musiały dysponować dokumentacją kadry dydaktycznej na etapie aplikowania o uzyskanie zgody. W przypadku uczestników specjalizacji dotychczas podmioty prowadziły dokumentację składającą się z podań o przyjęcie na szkolenie oraz dokumentów potwierdzających wykształcenie słuchaczy. W obecnym projekcie dodano przepis, który będzie obowiązkiem podmiotów, a dotychczas było praktyką nie mającą odzwierciedlenia w przepisach ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Podjęmując próbę analizy polskiego systemu kształcenia kadry kierowniczej pomocy społecznej w kontekście rozwiązań w Unii Europejskiej, należy podkreślić, że ze względu na fakt, iż w krajach Unii Europejskiej pomoc społeczna nie jest wystandaryzowana i każdy kraj ma swój indywidualny system pomocy społecznej, w tym również zarządzania jednostkami działającymi w obszarze pomocy społecznej dostosowany do specyfiki danego kraju, nie ma możliwości porównania systemu kształcenia kadry zarządzającej jednostkami pomocy społecznej, gdyż nie istnieją żadne wytyczne i zalecenia UE w tym zakresie. Z konsultacji

roboczych przeprowadzonych z członkami Centralnej Komisji Egzaminacyjnej do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych, wynika że w każdym kraju UE są inne rozwiązania odnoszące się do sposobu kierowania jednostkami pomocy społecznej, w tym również wymagań odnośnie kwalifikacji kadry zarządzającej. Konieczność wydania nowego rozporządzenia wynika ze zmieniających się obowiązków kadr pomocy społecznej, w kontekście nowych zadań instytucji w Polsce. Stąd też istnieje potrzeba uaktualniania tematyki szkoleń przygotowujących kadry zarządzające pomocą społeczną, w tym przypadku kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej do wykonywania swoich zadań. W Polsce nie ma wymogu posiadania specjalistycznego wykształcenia przez osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, w związku z czym wymagane jest ujednoczenie treści szkoleniowych przewidzianych w minimum programowym specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej dostosowując tematykę do potrzeb specyfiki systemu pomocy społecznej w Polsce.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został poddany konsultacjom społecznym z następującymi podmiotami:

- 1) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych,
- 2) Forum Związków Zawodowych,
- 3) Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
- 5) Związkiem Rzemiosła Polskiego,
- 6) Business Centre Club – Związkiem Pracodawców,
- 7) Komisją Krajową NSZZ „Solidarność”,
- 8) Radą Pomocy Społecznej przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej,
- 9) Centralną Komisją Egzaminacyjną do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych działająca przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej,
- 10) Stowarzyszeniem Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej „Forum”,
- 11) Radą Działalności Pożytku Publicznego działająca przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej.

W ramach konsultacji społecznych trzy podmioty zgłosiły uwagi.

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych zgłosiło uwagę dotyczącą innego nazewnictwa tego samego podmiotu w treści rozporządzenia. Ponadto, zwrócono uwagę, że z § 4 projektu wynika, że jedynym powodem ewentualnej odmowy zgody na prowadzenie specjalizacji mogą być uchybienia w zakresie programu szkolenia. OPZZ postulował, żeby powodem odmowy wydania zgody były również niewystarczające kwalifikacje wykładowców lub niewystarczające doświadczenie podmiotu w zakresie dotychczasowej działalności. Powyższe uwagi zostały uwzględnione. Niemniej jednak uwaga dotyczącą niewystarczającego doświadczenia w prowadzeniu dotychczasowej działalności została uwzględniona tylko w zakresie dotyczącym doświadczenia w prowadzeniu kształcenia lub doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej. Minister Pracy i Polityki Społecznej nie jest bowiem uprawniony do weryfikowania działalności formalno-prawnej podlegającej kompetencjom innych resortów, czy innych służb.

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” negatywnie oceniła wprowadzenie do minimum programowego modułu „publiczne relacje, reklama społeczna i promocja działań w pomocy społecznej – public relations (PR)”. Postulowano natomiast zwiększenie liczby godzin w ramach modułu „niepubliczne podmioty w pomocy społecznej i zadania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej gminy, powiatu i województwa”. Uwaga ta nie została uwzględniona, gdyż zdaniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej pracownicy ośrodków pomocy społecznej, a zwłaszcza kadra kierownicza często stykają się z zarzutami

i oskarżeniami ze strony mediów i muszą nabyć umiejętności przydatne w kontaktach z mediami. Ważnym elementem jest również umiejętność promocji ośrodka i działań jakie realizuje, żeby poprzez odpowiednią reklamę społeczną pozyskać parterów i zjednać sobie przyszłych beneficjentów programów, wykorzystywanych w pracy socjalnej. Natomiast, jednostki organizacyjne pomocy społecznej na co dzień współpracują z różnymi podmiotami działającymi na polu pomocy społecznej i pracy socjalnej – mają więc doświadczenie we współpracy zarówno z publicznymi, jak i niepublicznymi podmiotami. Dlatego też 10 godzin przeznaczonych na te zagadnienia jest w zupełności wystarczająca. Również zagadnienia związane z zadaniami realizowanymi przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej są znane osobom posiadającym minimum trzyletni staż w pomocy społecznej. Wobec powyższego przewidziano na te zagadnienia 20 godzin. Przyjęto uwagę NSZZ „Solidarność” dotyczącą wprowadzenia zagadnień związanych z etyką.

Centralna Komisja Egzaminacyjna do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych zgłosiła potrzebę uzupełnienia przepisów rozporządzenia o przepisy dotyczące wydawania duplikatu dyplomu oraz doprecyzowania wymagań dotyczących kwalifikacji i doświadczenia wykładowców specjalizacji i osób wchodzących w skład komisji egzaminacyjnej. Ponadto, zgłoszono wątpliwości co do prawidłowego nazewnictwa placówek mogących ubiegać się o uzyskanie uprawnień do prowadzenia specjalizacji, o których mowa w ustawie o systemie oświaty. Uwagi te zostały uwzględnione.

Poza ww. uwagami, żaden z podmiotów nie zgłosił zastrzeżeń do projektu rozporządzenia.

Projekt uzyskał pozytywną opinię Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, na wniosek której wprowadzono moduł „elementy etyki” w wymiarze 10 godzin oraz sprecyzowano minimalny wymiar godzin przeznaczonych na poszczególne bloki w module „elementy organizacji i zarządzania w pomocy społecznej”.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projektowane rozporządzenie nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ na rynek pracy

Rozporządzenie nie wpłynie na rynek pracy.

5. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

6. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.